

Asia: VN/11304/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta sekä tuloverolain ja verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta sekä tuloverolain ja verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:ltä kirjallista asiantuntijalausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta sekä tuloverolain ja verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta.

SAK kiittää lausuntopyynnöstä ja lausuu asiassa seuraavaa.

Lahjoitusvähennyksen laajentamisessa useita haasteita

Tuloverolain lahjoitusvähennystä koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettavaksi siten, että vähennyskelpoisten lahjoitusten saajajoukkoa laajennettaisiin. Yleisesti ottaen lahjoitusvähennys ei ole luonteva osa verojärjestelmää, koska käytännössä vähennys tarkoittaa elantomenojen vähentämistä tuloverotuksessa. Kotitalousvähennys käyttäytyy järjestelmässä samalla epätarkoituksenmukaisella tavalla.

Esitysluonnoksesta ei ole käytännössä lainkaan perusteita sille, miksi vähennystä laajennetaan nuorisotyötä tai -toimintaa, liikuntaa, urheilua tai lasten asemaa tukevaan tai edistävään tarkoitukseen. Näitä käsitteitä ei ole myöskään avattu tarkemmin luonnostekstissä. Viittaus nuorisolakiin ei ole tässä yhteydessä riittävä.

Vastaavasti soveltamisalan ulkopuolelle ilman erillisiä perusteita on jätetty mm. ilmasto- ja ympäristö- sekä ihmisoikeusjärjestöt. Jos lainsäätäjä on huolissaan laajemman soveltamisalan verotuottovaikutuksista, lahjoitusvähennyksen euromääräisiä ylärajoja on mahdollista tarkastella. Laajempaa soveltamisalaa puoltaisi myös se seikka, että vähennys olisi tulevaisuudessa siten vähemmän altis poliittisille päätöksille, jossa alaa muutettaisiin suuntaan tai toiseen.

Ennakkoperinnän vastaavuusvaatimus edellyttäisi, että lahjoitusvähennys voitaisiin huomioida osana verovelvollisen ennakkoperintää, kuten muutkin vähennykset. Jos vähennystä ei ole mahdollista huomioida ennakkoperinnässä, tästä tulisi säätää laissa, eikä pelkästään mainita asiasta esityksen perusteluissa.

Oikeudenkäyntikulujen verottomuus perusteltu

Tuloverolakia on tarkoitus muuttaa siten, että työnantajan työntekijän puolesta rikosasiassa suorittamista neuvonta- ja oikeudenkäyntikuluista

ei muodostu työntekijälle veronalaista etuutta, jos työntekijän teko tai laiminlyönti on tapahtunut osana työtehtävien suorittamista. Muutos on perusteltu. Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun KHO 2023:116 myötä nykyistä oikeustilaa voidaan pitää ongelmallisena, mikä voi johtaa niin työntekijän kuin työnantajan näkökulmasta kohtuuttomiin tilanteisiin.

Esitysluonnoksessa on todettu, että ”esimerkiksi myöhemmin selviävillä seikoilla tai oikeudenkäynnin lopputulemalla ei olisi takautuvasti vaikutusta säännöksen soveltumiseen työnantajan jo maksamiin kustannuksiin. Näillä voisi kuitenkin olla merkitystä tulevien kulujen kohdalla”. Kirjauksen lähtökohta on oikea, koska verokohtelua ei voi linkittää oikeudenkäynnin lopputulokseen, koska verokohtelu on ratkaistava sinä verovuonna, jona oikeudenkäyntikulut on maksettu. Kuitenkaan myöhemmin selviävillä seikoilla tai oikeudenkäynnin lopputulemalla ei pitäisi olla vaikutusta vähennyskelpoisuuteen tulevienkaan kulujen osalta pl. tilanteet, jossa työntekijä ei esimerkiksi ole toiminut vilpittömässä mielessä. Tämä kohta tulisi siis muuttaa esityksessä.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Laaka Mari
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry